

แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียน
บ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3*

THE GUIDELINES FOR SUPERVISION ADMINISTRATION ON
NEW NORMAL EDUCATION OF BAN WIANG PHAN SCHOOL UNDER
CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

สุพัตรา บุตรมี

Supatra Butmi

สุวดี อุปปินใจ

Suwadee Ouppinjai

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

Somkiet Tunkaew

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

E-mail: supatra.but@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหาร และคณะครูโรงเรียนบ้านเวียงพาน จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า Priority Need Index : PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเนื้อหาสำคัญ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ

* Received 2 January 2020; Revised 26 February 2020; Accepted 25 March 2020

0.29 ด้านที่สูงที่สุด คือ การวางแผน รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ การควบคุม การจัดการองค์กร และการประเมินผล ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ 4) ด้านการควบคุม และ 5) ด้านการประเมินผลการสอน

คำสำคัญ: การบริหารงานนิเทศ, การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่, โรงเรียนบ้านเวียงพาน

Abstract

The objectives of this study were (1) to examine the needs of supervision administration on new normal education of Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3; (2) to develop the guidelines for supervision administration on new normal education of Ban Wiang Phan School. The data sources involved 60 participants including administrators, chief of administrator and teachers at Ban Wiang Phan School. The research instruments were questionnaire and interview. The statistics for data analysis were PNI, mean, standard deviation, while content analysis was used for summarizing and formulating tables and reports in narrative format. The results showed that: 1. The needs of supervision administration on new normal education for Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, in overall, revealed PNI at 0.29. The aspect showing the highest PNI was planning, followed by leadership, controlling, organizing, and evaluation respectively. 2. The guidelines for supervision administration of Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 were proposed within 5 aspects i.e. (1) Planning (2) Organizing (3) Leadership (4) Controlling and 5) Assessment and Evaluation.

Keywords: supervision administration, new normal education, ban wiang phan school

บทนำ

ปัจจุบันการระบาดของไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2562–2563 เป็นการระบาดทั่วโลก โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การ

ระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทาง สาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่ว ในวันที่ 11 มีนาคม 2563 จากเดิมที่เราคิดว่าเรื่องโรคระบาดอาจเป็นเรื่องไกลตัว เราเห็นการแพร่ระบาดของ โรคซาร์สและพบเจอกับวิกฤตต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่เราไม่เคยคิดว่ามันจะมาถึงตัว จนกระทั่งโควิด-19 มาถึง และก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก วันนี้ทุกคนจึงตระหนักเพิ่มขึ้นว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นเป็น เรื่องใกล้ตัวที่ทำให้ชีวิตไม่เหมือนเดิม สังคมจึงต้องเตรียมพร้อมหลายเรื่อง ความไม่เหมือนเดิมหลัง ต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 เริ่มต้นจากชีวิตของคนเราที่เปลี่ยนแปลงไป ขณะที่หลายหน่วยงานองค์กรต่างปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น จากเดิมคนทำงานมักให้ความสำคัญกับ Work Life Balance สร้างสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตส่วนตัวเป็นสำคัญ (ชัยชนะ มิตรพันธ์, 2563)

เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลายๆ ภาคส่วนเริ่ม พูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิด คำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่าเราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษา รูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม จริงหรือไม่ที่ เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้านการศึกษา จากความผิดปกติแบบใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม (New Abnormal) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องอยู่ให้รอด ต้องปรับตัว เพราะวิกฤตโควิด-19 เป็นบททดสอบของความจำเป็นครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2563)

การจัดการศึกษาในหลายประเทศมีการปรับเปลี่ยนปรับตัว ปรับรูปแบบเพื่อการแก้ปัญหาในช่วงสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งมีการเปลี่ยนรูปแบบ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจำนวนมากทั่วโลก ในประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นประเทศที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างหนักตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา จนรัฐบาลมีคำสั่งปิดร้านค้า สถานที่สาธารณะ รวมถึงโรงเรียน International School of Monza ซึ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในประเทศอิตาลี ได้เริ่มการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทันทีที่มีคำสั่งปิดโรงเรียนจากรัฐบาล ด้วยการถ่ายคลิปวิดีโอแนะนำคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนถึงแนวทางการเรียนการสอนเพื่อป้องกันความวุ่นวายที่อาจเกิดขึ้น หลังจากนั้น 5 สัปดาห์ โรงเรียนประสบความสำเร็จในการสอนแบบออนไลน์ แม้ว่าทั้งคุณครู ผู้ปกครอง และ นักเรียนอาจยังไม่คุ้นเคย แต่ก็สามารถทำได้โดยไม่มีปัญหา คุณครูและนักเรียนสามารถแชร์ ข้อความผ่านกระดาษโพสต์อิทจำลอง ทำงานเดี่ยว งานกลุ่ม และปรึกษากับคุณครูได้ผ่าน ช่องทางออนไลน์ รวมถึงโรงเรียนตัดสินใจเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่าเดิมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ อีกด้วย สำหรับ

ประเทศไทย ความท้าทายในครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-19 เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤตให้เป็น โอกาส” ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้ของไทยจึงไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้อง สอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภูษิมา ภิญญสินีวัฒน์, 2563)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ให้สำเร็จจะต้องพัฒนา สถานศึกษาทั้งในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน ได้แก่ การปฏิรูประบบบริหาร การจัดการศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการ ประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องและควบคู่กันไป ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาไปสู่ชุมชน ท้องถิ่น ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุมาตรฐาน ของหลักสูตรและมาตรฐาน ของชาติที่กำหนดไว้ ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการ ของสถานศึกษามากที่สุด เพราะเป็นการดำเนินงานโดยบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนย่อมจะเข้าใจปัญหาและรู้ข้อมูลภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงใช้ กระบวนการนิเทศภายใน เข้าไปแก้ไขปัญหได้อย่างถูกต้อง (เกรียงศักดิ์ เรืองแสง, 2551)

ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาโดยอาศัยนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะช่วยให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้วินิจฉัย สั่งการ ประสานงาน ให้คำปรึกษา หรือสนับสนุน วางแผนให้เกิดการนิเทศภายในตลอดจนการ บริการและการอำนวยความสะดวก เป็นผู้จัดการประเมินผลและให้ขวัญกำลังใจในการนิเทศ (วรสิทธิ์ วรณพงษ์, 2552) การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่มีมุ่งส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการนิเทศซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถช่วยเหลือครูและผู้บริหาร ให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและให้ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในห้องเรียนได้บรรลุตามมาตรฐานของการศึกษาโดยเฉพาะผู้นิเทศก็ต้องมีความรู้ ประสบการณ์ทักษะต่าง ๆ ในการนิเทศ ต้องการการสนับสนุน ต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการ

นิเทศก์ต้องการการดูแลเอาใจใส่ ต้องการขวัญและกำลังใจและการสนับสนุน จากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548)

ในการจัดการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ เป็นความท้าทายในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องผสมผสาน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สถานศึกษาจะต้องปรับตัวรับมือกับการเรียนออนไลน์ หรือสร้างรูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสมและได้คุณภาพ จากเหตุการณ์วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในครั้งนี้ ซึ่งเป็น “โรคใหม่” และได้สร้างระบบ “โลกแห่งการเรียนรู้ใหม่” เป็นการบังคับให้การศึกษาต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยและเทคโนโลยีในช่วงเวลาสั้นๆ รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส ปฏิรูปการศึกษาที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น และเป็นตัวเร่งของการพัฒนาสร้างรูปแบบการเรียนรู้อหลากหลายช่องทางและหลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างระบบการพัฒนาการศึกษา (สมพร ปานดำ, 2563) ในเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุควิถีใหม่ จึงต้องมีปรับเปลี่ยนวิธีการในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ที่ใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมบริหาร เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคุณครูและนักเรียน จึงย่อมทราบถึงปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการนิเทศภายในโรงเรียนจะสนองตอบความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด (กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์, 2558)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ซึ่งต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์การจัดการคุณภาพการศึกษาในสถานการณ์ Covid-19 ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และเพิ่มประสิทธิภาพ ความสามารถในการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมของครูผู้สอน หรือได้รับข้อเสนอแนะส่งเสริมที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีความสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2540 ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครูจำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามกรอบแนวคิดด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยได้สังเคราะห์กระบวนการนิเทศแล้วได้ข้อสรุปนำมากำหนดดังนี้

การบริหารงานการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดกระบวนการบริหารงานนิเทศของ Allen (Allen L. A., 1958) และไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2542)

การวางแผน (Planning)

การจัดการองค์กร (Organizing)

ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading)

การควบคุม (Controlling)

การประเมินผล (Appraising)

ขอบข่ายการนิเทศวิถีใหม่ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2563)

การพัฒนาหลักสูตรวิถีใหม่

การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

การพัฒนาครูวิถีใหม่

การประเมินผลการสอนวิถีใหม่

ขั้นตอนการศึกษา	ประชากร	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดกระทำข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 4 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครูจำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน	แบบสอบถาม	เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความต้องการจำเป็น(PNI) นำเสนอรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3	ผู้ให้ข้อมูลที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ 1. ผู้อำนวยการ 1 คน 2. รองผู้อำนวยการ 3 คน 3. ครูวิชาการ 1 คน 4. ครูวิชาการช่วงชั้น 4 คน 5.ศึกษานิเทศก์ 1 คน	แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง	เก็บข้อมูลโดยการนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง	วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหาร และคณะครูโรงเรียนบ้านเวียงพาน จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า Priority Need Index : PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเนื้อหาสำคัญ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.29 ด้านที่สูงที่สุด คือ การวางแผน รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ การควบคุม การจัดองค์กร และการประเมินผล ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ 4) ด้านการควบคุม และ 5) ด้านการประเมินผลการสอน

อภิปรายผล

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ของการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย พบว่า กระทรวงศึกษาธิการไม่มีการเตรียมการที่ดี ไม่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอนออนไลน์ให้คนทุกกลุ่มเข้าใจ นโยบายของกระทรวงฯ กับแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนไม่สอดคล้องกัน และผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้อย่างเท่าเทียม เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน เสี่ยงสะท้อนจากการสอบถามและสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีข้อดี คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้ผู้ปกครอง ใส่ใจดูแลบุตรหลานของตนเองมากขึ้น มีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ เนื่องจากไม่ต้องไปรวมกันที่โรงเรียน และมีข้อเสีย คือ กระทรวงศึกษาและสถานศึกษาขาดความพร้อมใน

การเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เขตพื้นที่การศึกษา ที่เป็นตัวกลางระหว่างกระทรวงฯ และสถานศึกษารับเพียงนโยบายแต่ขาดการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องทำรายงานส่งเขตพื้นที่ฯ เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูและสถานศึกษา ไม่มีการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสม เนื้อหาสาระที่สอนออนไลน์บางเรื่องเก่าและล้าสมัย และในเด็กเล็กไม่เหมาะกับวิธีการเรียนการสอนออนไลน์ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะให้นำบทเรียนมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) เพราะสะดวก ยืดหยุ่น สามารถเรียนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การวางแผนการนิเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานนิเทศ โดยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันวิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานโดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนา การนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

2. แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า

2.1 ด้านการวางแผน (P - Planing) ควรมีการวางแผน สํารวจ วิเคราะห์ความต้องการในด้านหลักสูตร และระดมสมองในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรวิถีใหม่ โดยคำนึงถึงปัญหาในการบริหารงานนิเทศวิถีใหม่ และหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น มีการกำหนดขั้นตอนวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนิเทศวิถีใหม่อย่างเป็นระบบชัดเจน สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากร ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูตามแนวคิดครูวิถีใหม่ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตามบริบทและสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสันติ หัตถ์ ที่ได้วิจัยเรื่องระบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (สันติ หัตถ์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ, 2563) ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้ การกำหนดกลยุทธ์ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ การกำกับติดตามนิเทศการจัดการเรียนรู้ และ การประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยควรมีการประชุมวางแผนเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำไปใช้ได้เข้าใจ และยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา ได้กล่าวถึงประเด็นที่ 7 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัลไว้ว่า ควรออกแบบหรือดำเนินการนโยบายควรอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและการสำรวจความต้องการทั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ทุกหน่วยงานตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติควรมีแผนสำรองและมาตรการการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในรอบที่ 2 หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการวางแผนหากได้สำรวจความต้องการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ทุกคน ร่วมกันในการระดมสมองและใน

การพัฒนาสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้น จะทำให้วางแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่เป็นระบบ มีขั้นตอน และตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทุกคนมีความตระหนักและเข้าใจวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ทำให้มีบรรยากาศในการทำงานที่ดีบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้อง กับบริบทและทันต่อสถานการณ์ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2564)

2.2 ด้านการจัดการองค์กร (O - Organizing) ควรกำหนดโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ตามความถนัด สร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน โดยอำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ครู ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร พัฒนานตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน ในระยะที่ 1 ไว้ว่า จัดการการเรียนการสอน ดำเนินการขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทางในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ ดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในโปรแกรม สำหรับให้บริการเผยแพร่เนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์หรือ OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวฟรี.com e-Book เป็นต้น รวมถึงการเตรียม โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) และยังสอดคล้องกับ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กล่าวว่า ควรจัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงาน เพื่อการผลิตและพัฒนาครูสำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศ ในระยะแรกเน้นครูปฐมวัยและครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาควรกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความถนัด และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนานตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ของครู เพื่อให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2564)

2.3 ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading) ควรให้คำปรึกษา แนะนำ และเผยแพร่ความรู้วิชาการ ระหว่างกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ กระตุ้นการคิด ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นกัลยาณมิตร สร้างแรงจูงใจให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยกย่อง เชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กล่าวว่า นักวิเคราะห์การศึกษาของสภาเศรษฐกิจโลก ได้เสนอแนะแนวทางแห่งอนาคตเพื่อเปลี่ยนวิถีให้การศึกษาแก่คนรุ่นใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) สรุปสาระดังนี้ 1. การให้ความรู้ แก่พลเมืองโลกที่เชื่อมโยงถึงกัน เป็นเรื่องสำคัญของโลกในทศวรรษหน้า โดยเชื่อมโยงความแตกต่างก้าวข้ามขอบเขตที่มีแต่เดิม ให้เข้าใจและสร้างความร่วมมือกันได้ 2. นิยามบทบาทใหม่ของครูผู้สอน / นักการศึกษาให้ชัดเจน โดยทบทวนและเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอน / นักการศึกษาที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนจากการบรรยายให้ความรู้ เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ 3. สอนทักษะชีวิตสำหรับอนาคต นั่นคือ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างความฉลาดทางอารมณ์ การทำงานได้หลากหลาย และทักษะในการสร้างเอกภาพของทีม และ 4. ปลดล็อกเทคโนโลยี โดยการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม ที่ยืดหยุ่นต่อการเข้าถึงความรู้ของผู้เรียนทั่วโลก สร้างกระบวนการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้นิเทศควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู สามารถสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ กับความคิดเห็นของครู เพื่อ ช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ และการพูดส่งเสริมกระตุ้น จูงใจ ให้กำลังใจครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้นิเทศต้องเป็นนักฟังที่ดี สามารถพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ครู ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้นิเทศควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู สามารถสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ กับความคิดเห็นของครู เพื่อ ช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ และการพูดส่งเสริมกระตุ้น จูงใจ ให้กำลังใจครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้นิเทศต้องเป็นนักฟังที่ดี สามารถพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ครู

2.4 ด้านการควบคุม (C - Controlling) ควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ผู้รับการนิเทศ ชมเชยเมื่อผู้ถูกนิเทศกระทำถูก และใช้เทคนิคในการนิเทศที่หลากหลายในการช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ให้แก่ครูและบุคลากร และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การ

เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย จากการศึกษาบทเรียนจากต่างประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) พบว่า จีน ใช้หลักคิด “นอกกรอบ” ในการแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้า จัดการปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับจังหวะและโอกาส วางแนวทางการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเป็นการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกัน เช่น อังกฤษ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดผ่านการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมผลิตสื่อการสอน มีการเผยแพร่บทเรียนทางออนไลน์ตามหลักสูตรการเรียนของเด็กในทุกระดับชั้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ รัฐบาลอังกฤษได้มีการสนับสนุนแลปท็อป อุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 4G โด๊ะเขียนหนังสือให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้ เกาหลีใต้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ใน 3 รูปแบบ อันได้แก่ 1. การเรียนการสอนแบบ Real Time ผ่านการใช้ Video Conference 2. การเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระ โดยการใช้วิดีโอที่โรงเรียนเป็นผู้ผลิตเองและ 3. การเรียนการสอนโดยอาศัย งานที่ได้รับมอบหมายเป็นฐาน ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียน เลือกวิธีการที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และญี่ปุ่นยึดหลักการสำคัญ 2 ประการ อันได้แก่ 1. การบริหารจัดการโดยใช้วิธีเข้าเรียนแบบเหลื่อม เวลา Staggered Attendance ตามหลักการ 3 Cs คือ หลีกเลี่ยงพื้นที่ปิด หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด และหลีกเลี่ยง การสื่อสารกันอย่างไม่ใกล้ชิด 2. จัดให้มี School Attendance Day ในระยะเวลาที่มีการปิดเรียน โดยมอบหมายให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้กล่าวว่า ควรมีการประยุกต์ใช้โปรแกรมออนไลน์ที่ให้บริการโดยทั่วไป อาทิ Zoom Google Meet Microsoft Team ในกรณีที่สามารถใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ และให้ความรู้ถึงกระบวนการใช้งาน จัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย อันได้แก่ DLTV โปรแกรมออนไลน์ (Zoom Google Meet Microsoft Team) สื่อการเรียนการสอนแบบ Offline การจัดการเรียนการสอนผ่านการสอนสด (LIVE) เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากการนิเทศจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ควรต้องมีการนิเทศที่หลากหลาย ในการช่วยแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ผู้นิเทศควรสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับการนิเทศโดยมีการนิเทศที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2564)

2.5 ด้านการประเมินผล (A - Appraising) ควรตัดสินใจประเมินค่าผลการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลายตามสภาพจริง ให้ผู้รับการนิเทศสามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาคริยา ชายเกลี้ยง รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครู ระดับมัธยมศึกษา รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา (ชาคริยา ชายเกลี้ยง,

2562) ผลการวิจัยพบว่า การวัดผลและประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ มีการช่วยเหลือ สนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ ครูได้ทบทวนความรู้การวิจัย แก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างผลงานของครู การใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสาน เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการนิเทศ ติดตาม และให้ข้อมูลสารสนเทศ และยังสอดคล้องกับ สันติ หัตถ์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ ระบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (สันติ หัตถ์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ, 2563) ผลการวิจัย พบว่า การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา และการรายงานผล การนำการวิจัยไปใช้ในหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องมาจากการตัดสินใจประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการนิเทศติดตาม และมีระบบการนิเทศที่สามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศได้รับการกระตุ้นโดยใช้การนิเทศที่สามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ และยังสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย กรณีศึกษาในต่างประเทศ เรื่องแนวทางจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมาตรการเตรียมพร้อม สำหรับ “เปิดโรงเรียน” หลังสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งกล่าวถึงการประเมินผลไว้ว่า ควรปรับวิธีการวัดประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น อีกทั้งมีการปรับโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนในบางรายวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใกล้ชิดกัน ให้เลื่อนไปเรียนทบทวนหน้าหรือปีหน้า และจัดการเรียนการสอนทันทีในรายวิชาที่สามารถเรียนผ่านออนไลน์ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการตัดสินใจประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการนิเทศติดตาม และมีระบบการนิเทศที่สามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศได้รับการกระตุ้นโดยใช้การนิเทศที่สามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ของโรงเรียน ดังนี้ 1.1 ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า มีความต้องการกำหนดขั้นตอนในการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่อย่างเป็นระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรกำหนดขั้นตอนการนิเทศ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ โดยสอดคล้องกับบริบทและทันต่อสถานการณ์ 1.2 ด้านการจัดโครงการ (Organizing) พบว่า มีความต้องการสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงาน ดังนั้น สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความสามัคคี และ

ความสัมพันธ์ที่ตระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน 1.3 ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading) พบว่า มีความต้องการความสามารถในการเผยแพร่ด้านวิชาการ ดังนั้น ผู้นำการนิเทศจึงต้องเพิ่มทักษะในด้านวิชาการเพื่อสามารถนำมาเผยแพร่ได้ 1.4 ด้านการควบคุม (Controlling) พบว่า มีความต้องการคำชมเชยเมื่อถูกกระทำถูกต้อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น สถานศึกษาควรกล่าวคำชมเชยเมื่อผู้รับการนิเทศทำถูกต้อง 1.5 ด้านการประเมินผล (Appraising) พบว่า มีความต้องการกระบวนการวัดประเมินผล ครูผู้สอนที่ยืดหยุ่น ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการวัดประเมินผลที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 ต่อไป ข้อเสนอแนะ 1. ควรมีการศึกษาผลการนำแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพานไปใช้ในการทดลองใช้จริง 2. ควรมีการค้นหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้ในภาพที่กว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนเปิดภาคเรียน 20 กุมภาพันธ์ 2563. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์. (2558). การนิเทศการสอนในยุค 4.0. เรียกใช้เมื่อ 23 มกราคม 2563 จาก <http://edu.bsru.ac.th/images/196/%204.0%20%20new.pdf>
- เกรียงศักดิ์ เรืองแสง. (2551). การศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 1(3), 103-112.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 23 มกราคม 2564 จาก <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/03/01-แผน-ปฏิรูป-การศึกษา.pdf>
- ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ New Normal หลังวิกฤตโควิด-19. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.etda.or.th/content/new-normal-after-covid-19.html>

- ชาคริยา ชายเกลี้ยง. (2562). รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(10), 5344-5361.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19. วารสารศิลปะการจัดการ, 4(3), 783-795.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). จัดการเรียนรู้การสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19 : จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. เรียกใช้เมื่อ 9 พฤษภาคม 2563 จาก <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- วรสิทธิ์ วรรณพงษ์. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). การออกแบบการเรียนรู้ใน New Normal. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร ปานดำ. (2563). พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(7), 1-13.
- สันติ หัตถ์ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(9), 64-78.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). รายงาน เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Allen L. A. (1958). Management and Organi Zation. New York: McGraw-Hill.